

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/788/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912212688
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6912212688.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 06. 10. 2015, č. k.: 8C/153/2012-225, takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľa na prerušenie konania z a m i e t a .

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením uložil navrhovateľovi, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti vo výške 66 Eur podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov príkazom na účet súdu.

Proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ. S poukazom na § 210 písmeno a) O. s. p. žiadal odvolaniu vyhovieť a napadnuté uznesenie/výzvu zrušiť, respektíve, aby odvolací súd napadnuté uznesenie/výzvu v celom rozsahu zrušil.

Namietal, že súdom vyhotovená listina, ktorej predmetom je uloženie povinnosti uhradiť súdny poplatok, musí mať náležitosti predpokladané občianskym súdnym poriadkom a zákonom číslo 71/1992 Zb. Namietal, že nepodal námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O. s. p., preto spoplatnenie fiktívneho návrhu je bezpredmetné. Nevzniesol námietku zaujatosti podľa ust. § 15a O. s. p., ktorá by bola spoplatniteľná podľa položky 17a zák. č. 71/1992 Z. z.

Navrhovateľ očakával postup podľa ustanovenia § 15 O. s. p., pretože tvrdené okolnosti neoznamuje súdu v rámci odôvodnenia námietky zaujatosti podľa ust. § 15 a O. s. p. Preto nie je možné, aby okresný súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti.

Jednoduchý procesný návrh bez splnenia obligatórnych náležitostí taxatívne uvedených v § 15a ods. 1 O. s. p. nie je námietkou zaujatosti a spojenie poplatkovej povinnosti s takýmto nekvalifikovaným úkonom nemá oporu v zákone. Namietal, že súd mal oznámené okolnosti prejednať v právnom režime § 15 O. s. p. Upozornil na to, že v rovnakej otázke rozhodol o navrhovateľovej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. uznesením zo dňa 27. 11. 2012, sp. zn.: 4 Sžo 56/2012. V rozhodnutí Najvyšší súd SR uviedol, že nebolo potrebné, ak by krajský súd navrhovateľovi uznesením vyrubil súdny poplatok za námietku zaujatosti (§ 5 ods. 1 písm. g) zák. č. 71/1992 Zb.) Vzhľadom na to, že v danom prípade sa jednalo o dôvod vylúčenia, resp. nevylúčenia sudcov, ktorý nie je v zmysle zákona o súdnych poplatkoch poplatkový úkonom.

V úvode svojej žaloby uviedol skutočnosti preukazujúce fakt, že inak vecne a miestne príslušný okresný súd nemôže vo veci konať, pretože jeho sudcovia sú z prejednávania veci vylúčení, pretože majú pomer k veci a k účastníkom konania a sú teda vo veci zaujatí (§ 14 O. s. p.). Okresný súd mal preto postupovať zákonným spôsobom a podľa ustanovenia § 12 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 12 ods. 3 O. s. p. požiadať príslušný krajský súd, aby prikázal vec na prejednanie inému súdu toho istého stupňa. Vo veci nejde o vhodnosť, ale nutnosť.

Ak by aj súd mal za to, že vo veci je nutné uhradiť poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky 17a zákona o súdnych poplatkoch, tvrdí, že navrhovateľovi nie je možné uložiť povinnosť platiť súdne poplatky, pretože podľa § 4 ods. 1 písmena k) zákona o súdnych poplatkoch je súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatkov oslobodené.

Navrhol prerušiť konanie a predložiť návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov s článkami Ústavy Slovenskej republiky Ústavnému súdu Slovenskej republiky na základe toho, že ide o procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti pre pomer k veci, ktorá sa nemá spoplatňovať rovnako ako námietka proti exekúcii, pretože námietka zaujatosti jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu pre vylúčenie sudcu, ktoré musí uplatniť najneskôr do začatia prvého pojednávania, resp. do 15 dní, odkedy sa o dôvode vylúčenia dozvedel. Poplatok za námietku zaujatosti má povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa jeho názoru námietka zaujatosti sa nijako svojou podstatou nelíši od námietky proti exekúcii. Námietka proti zaujatosti je rovnako jediný procesne relevantný spôsob vyjadrenia sa k osobe sudcu, k jeho nestrannosti. Platenie poplatkov za uplatnenie procesného práva smerujúceho k uplatneniu procesného základného práva na nestranného sudcu neprípustne obmedzuje toto základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Zdôraznil, že aj keď o námietke rozhoduje nadriadený súd, jej spoplatnenie samo o sebe odporuje článku 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, pretože zasahuje do samej podstaty práva na nestranný súd, keďže toto právo nemožno nijako obmedziť.

Odvolací súd sa najskôr zaoberal návrhom navrhovateľa na prerušenie konania v zmysle postupu podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Odvolací súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na prerušenie konania nie je dôvodný, preto nie je nutné postupovať v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Z tohto ustanovenia vyplýva, že súd takto postupuje, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s Ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. V takom prípade postúpi návrh Ústavnému súdu SR na zaujatie stanoviska. Odvolací súd žiadny takýto rozpor položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR a s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nezistil. Navyše, Ústavný súd SR v uznesení II.ÚS 124/2011-13 zo dňa 30. 03. 2011, ako to vyplýva z jeho záverov, posudzoval už nastolenú otázku. Z uvedeného dôvodu odvolací súd nevyhovел návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podaný v zmysle § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a ako nedôvodný tento návrh zamietol.

Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci doručil navrhovateľ Okresnému súdu Rimavská Sobota dňa 27. 09. 2012. Priamo v žalobe navrhovateľ uviedol, že okresný súd, ktorý má vec prejednať ako vecne a miestne príslušný súd podľa § 85 ods. 3 O. s. p., nemôže vo veci konať, pretože na tomto súde neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý. Navrhovateľ preto v zmysle ustanovenia § 12 O. s. p. žiadal, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného Okresného súdu Rimavská Sobota sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkom konania. Dôvodom vylúčenia sudcov miestne príslušného súdu mala byť skutočnosť, že tento súd svojím konaním (nesprávnym úradným postupom) zapríčinil vznik škody na strane navrhovateľa. Okresný aj krajský súd posúdili podanie navrhovateľa, ktoré bolo súčasťou žaloby, ako námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Okresného súdu Rimavská Sobota. Nadriadený súd o námietke zaujatosti rozhodol uznesením č. k.: 16NcC/328/2012-9 z 11. 10. 2012 tak, že z pojednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 8C/153/2012 vylúčil sudkyňu JUDr. Martinu Koreňovú, ostatných sudcov Okresného súdu Rimavská Sobota z pojednávania a rozhodovania veci nevylúčil.

Postup okresného súdu, ktorý vec predložil nadriadenému Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom a následne rozhodol o povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu Zákona o súdnych poplatkoch, považuje odvolací súd za správny.

Predpokladom postupu podľa § 12 ods. 1 O. s. p. je, že jeho sudcovia sú vylúčení. O vylúčení sudcov rozhoduje podľa § 16 ods. 1 O. s. p. nadriadený súd okresného súdu na základe námietky zaujatosti vznesenej účastníkom alebo na základe oznámenia sudcu o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodoval o námietke zaujatosti na návrh účastníka - navrhovateľa, pretože sudcovia sa v zmysle § 15 ods. 1 O. s. p. necítili sami subjektívne zaujatí, okrem sudcu, ktorý priamo rozhodoval v namietanej exekučnej veci.

Z ničoho nevyplýva právo navrhovateľa nanútiť sudcom, že majú postupovať podľa § 15 ods. 1 O. s. p. Citované ustanovenie dáva možnosť zákonnému sudcovi oznámiť skutočnosť predsedovi súdu, pre ktoré môže vzniknúť pochybnosť o jeho nezaujatosti, o ktorých najskôr rozhoduje predseda súdu, a až následne v prípade, že nepochybuje o nezaujatosti sudcu, vec predloží nadriadenému súdu podľa § 16 ods. 1 O. s. p. Pokiaľ námietku zaujatosti vznáša účastník na základe predpokladov upravených v § 14 O. s. p., môže tak urobiť len na základe ustanovenia § 15a O. s. p. To, že očakávanie navrhovateľa vo vzťahu k ním prezentovanému názoru na zaujatosť sudcov neboli naplnené neznamená, že súd nepostupoval v súlade so zákonom. Predpokladom postupu podľa § 12 ods. 1 O. s. p. je kvalifikované vylúčenie všetkých sudcov súdu. V súlade s § 15 O. s. p. a § 15a O. s. p. nedošlo k vylúčeniu všetkých sudcov okresného súdu, preto nebol dôvod na to, aby súd postupoval podľa § 12 ods. 1 O. s. p. Neobstojí v tomto smere ani argument navrhovateľa vo vzťahu k rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR, napr. uznesenie zo dňa 27. 11. 2012, sp. zn.: 4 Sžo 56/2012, kde bola iná skutková situácia.

Navrhovateľovi preto vznikla povinnosť zaplatiť podľa § 2 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatok za námietku zaujatosti ustanovený v položke 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, aj keď bolo konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012 od poplatku oslobodené. Výklad ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a/, § 4 ods. 1 písm. k/ v súvislosti s riešením otázky, či vzniká účastníkovi povinnosť v konaní vecne oslobodenom od poplatku zaplatiť poplatok podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov za námietku zaujatosti uskutočnený Krajským súdom v Žiline v uznesení č. k. 8Co/294/2010-65 z 31. 08. 2010, podľa ktorého sa vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch nevzťahuje aj na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ale iba na súdny poplatok za návrh, za odvolanie,

dovolanie, návrh na obnovu konania, výkon rozhodnutia a exekúciu (§ 4 ods. 1, 3 Zákona o súdnych poplatkoch) a od povinnosti zaplatiť tento poplatok (podľa položky 17a) možno oslobodiť účastníka iba postupom podľa § 138 O. s. p., nepovažoval Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení č. k. II. ÚS 124/2011-13 z 30. 03. 2011 za ústavne nekonformný alebo nezodpovedajúci dikcii aplikovaných zákonných ustanovení. Okresný súd v uznesení, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok z námietky zaujatosti, aplikoval správny právny predpis, správne ho aj vyložil. V uznesení bola správne označená položka Sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej sa súdny poplatok vyrubil a súdny poplatok bol vyrubený aj v správnej výške 66 Eur, prvostupňový súd k navrhovateľovi spolu s uznesením zároveň doručil platobný predpis, ktoré obsahovalo všetky potrebné údaje pre vykonanie platby. Odvolanie navrhovateľa preto nie je dôvodné.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.